

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

cc: jessica.sjoberg@regeringskansliet.se

Diarienummer: Fi2023/03236

Vår referens:
SF/EI

Stockholm
2024-03-28

Yttrande över Tullbefogenhetsutredningen "Nya tullrättsliga sanktioner och skärpta åtgärder mot utförelse av stöldgods (SOU 2023:99)"

Maskinentreprenörernas (ME:s) medlemmar äger och kör de entreprenadmaskiner som bygger infrastruktur, bostäder, förbereder och underhåller vägar, vatten-, avlopps-, fiber- och elnät och på så sätt bidrar till Sveriges välfärd och klimatomställning. I samband med sådana projekt kör många av våra medlemsföretag både lätta och tunga godstransporter.

Maskinentreprenörernas yttrande över remissunderlaget

Maskinentreprenörerna Sverige AB (ME) vill framföra dessa synpunkter på betänkandet Nya tullrättsliga sanktioner och skärpta åtgärder mot utförelse av stöldgods. Vi fokuserar våra synpunkter på förslagen om utförelse av stöldgods.

- ME stöder utredningens förslag och bedömningar
- ME anser att för att vända utvecklingen behöver politikerna prioritera bekämpningen av det nya brottet utförelsehäleri
- ME tycker att Tullverket ska ges en aktiv roll och att bekämpning av utförelsehäleri blir en del av Tullens huvuduppdrag
- ME förespråkar att straffminimum för grovt utförelsehäleri bör höjas till ett år, motsvarande straffskala för inbrottsstöld
- ME ser en utmaning i kommunikation mellan Tull och Polis vid hantering av brottet utförelsehäleri
- Ett obligatoriskt maskinregister måste på plats för att ge Tull och Polis möjlighet att spåra och upptäcka stulna arbetsmaskiner vilka i stor utsträckning förs ut ur landet
- Stärkt samarbete med polis och tull i våra grannländer som ofta utgör transitland av stulna arbetsmaskiner

Maskinentreprenörerna har tillsammans med flertal andra medlemsorganisationer inom Svenskt Näringsliv, Försäkringsbranschen, Sveriges Villaägare, LRF med flera under många år lyft problemet med hur stulet gods obehindrat förs ut ur landet av internationella stöldligor. Vi har önskat större befogenheter till Tullen att kontrollera utgående trafik, och att utförelse av stöldgods ska vara brottsligt. Vi välkomnar därför utredningens förslag och ser fram mot implementering och ikraftträdande.

Maskinentreprenörerna

Adress:
Box 1609, Storgatan 19, 5 tr
111 86 Stockholm

e-post:
eva.ingverud@me.se
www.me.se

Telefon:
08-762 7070

Medlem i Svenskt Näringsliv

Bekämpning av utförselhäleri

De internationella brottsnätverken måste bekämpas. Det erfordras, som utredningen påtalar, fler faktiska ingripanden. Även om de lämnade förslagen genomförs måste politikerna välja att prioritera bekämpningen av det nya brottet utförselhäleri för att vända utvecklingen.

Ett första steg för att vända utvecklingen är att ge Tullverket en mer aktiv roll. Det förutsätter – som utredningen också anför – att bekämpningen av utförselhäleri blir en del av Tullverkets huvuduppdrag, det vill säga en del av den kommande så kallade direkta brottsbekämpningen. Redan i dag kan Tullverket biträda Polismyndigheten för att förhindra utförsel av stöldgods, och det framgår mycket tydligt av utredningens beskrivning av den rådande situationen att det inte är tillräckligt att endast utöka biträdesrollen. En lösning där utförselhäleri inte ingår i Tullverkets huvuduppdrag är således otillfredsställande. För att en effektiv bekämpning av brottet utförselhäleri ska åstadkommas måste därför utförselhäleri ingå i Tullens uppdrag. En sådan lösning säkerställer dessutom, som utredningen också framhåller, att en tulltjänsteman har alla de befogenheter som kan behövas vid bekämpningen av det brottet.

Obligatoriskt maskinregister måste införas

Utan möjlighet för Tull och Polis att identifiera gods som stulet, blir det mycket svårt att tillämpa den nya lagen om utförselhäleri och styrka att brott pågår. Idag registreras som regel endast ett fåtal arbetsmaskiner i vägtrafikregistret (motorredskap klass 1), övriga arbetsmaskiner (motorredskap klass 2) är oregistrerade. Det är också den typen av maskiner som utgör den största volymen av alla maskiner som stjäls i Sverige. Utan ett obligatoriskt maskinregister på plats riskerar den nya lagen att bli i stort sett verkningslös mot stölder och utförsel av anläggningsmaskiner och anläggningsutrustning.

Straffskala för utförselhäleri

Grovt utförselhäleri har kvalificerande inslag som måste återspeglas i straffskalan och som skiljer brottet från exempelvis grov stöld eller grovt häleri. Den tillgreppsbrottlighet som de internationella brottsnätverken står för utförs ofta professionellt, välplanerat, rutinmässigt, i stor omfattning och periodvis med mycket hög frekvens. Det är alltså fråga om en affärsliknande verksamhet av systemhotande karaktär som särskilt innebär att många enskilda företagare drabbas. Ett utförselhäleri är därmed en del av den välplanerade organisation som även genomfört stölden. Mot den bakgrunden bör utförselhäleri – inte minst med hänsyn till det stora antalet målsäganden – betraktas som lika allvarligt som inbrottsstöld. Övervägande skäl talar därmed för att straffminimum för grovt utförselhäleri i stället bör bestämmas till fängelse i ett år. I fall då person kan knytas till både inbrottet/stölden och utförselhäleri, måste det brott som ger högst straffvärde vara dimensionerande för påföljd.

Samverkan mellan Tull och Polis måste säkerställas

Utförselhäleri som brott riskerar att falla mellan stolarna om inte Tull och Polis etablerar fungerande rutiner och samverkan för överlämning av misstänkt brottlighet från Tull till Polis för utredning av brottet. Omvänt behöver Tullen möjligheter till underrättelser om hur den internationella gränsöverskridande tillgreppsbrottligheten utvecklas och var den bedrivs i landet för att kunna selektera och planera sin verksamhet. Avsaknaden av sådana underrättelser från Polisen kan alltså leda till att Tullen inte har tillräcklig kunskap för att faktiskt ha resurser att agera och förhindra brottsligheten vid utförsel av stöldgods vid rätt tid och plats.

Stärkt internationellt samarbete

Stulna arbetsmaskiner och annat gods förs snabbt ut ur Sverige, ofta inom några timmar efter tillgreppet. Ibland är inte ens stölden upptäckt innan maskinen är på väg ut ur landet. ME föreslår utredningen att verka för att de samarbeten som finns mellan den svenska polisen och tullen och motsvarigheter i våra nordiska grannländer säkras och förstärks. The Baltic Sea Task Force on Organised Crime (BSTF) med dess operationella koordinator har som syfte att bland annat bekämpa narkotikabrottslighet, illegal invandring och människosmuggling, **smuggling av tillgripna fordon samt internationella kriminella ligor**. Detta arbete behöver intensifieras. Dagens utveckling av stöldstatistiken av tillgripna fordon, varav flertalet förs ut ur landet, pekar tyvärr i en negativ riktning.

Med vänlig hälsning,

Anders Robertsson
VD Maskinentreprenörerna

Maskinentreprenörerna (ME) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för maskinentreprenörer. ME företräder och stödjer medlemmarna och arbetar för branschens utveckling. ME är remissinstans i branschaktuella ämnen och är en del av Svenskt Näringsliv. ME har cirka 4 200 medlemsföretag med drygt 22 000 medarbetare. Medlemsföretagen utvecklar genom sina tjänster samhällets infrastruktur. Företagen syns varje dag när de utför sina uppdrag för stat, kommun, företag och privatpersoner.